पितॄन् सन्तर्पयेत् क्रमात्। स्नात्वा मौनं ततः कृत्वा धौतवासा दृढव्रतः"। इत्यादि "अर्चयित्वा हृषीकेशमेकादश्यां समाहितः। निःप्राशन्न गोमय सम्यक् एकादश्यामुपावसेत्। गोमूत्रं मन्त्रमङ्गूयो द्वादश्यां पूजयेद् व्रती। क्षीरञ्चैव त्रयोदश्यां चतुर्दश्यां तथा दधि। संप्राश्य कायशुद्ध्यर्थं भक्षणीयञ्चतुर्दिनम्"। प्राशनं, होममन्त्रेण। "पञ्चमे तु दिने स्नात्वा विधिवत् पूज्य केशवम्। भोजयेद् ब्राह्मणान् भक्त्या तेभ्यो दद्याच्च दक्षिणाम्। तथोपदेष्टारमपि पूजयेद् वस्त्रभूषणैः। ततो नक्तं समश्नीयात् पञ्चगव्यपुरःसरम्। एवं सम्यक् समाप्यं स्यात् यथोक्तं व्रतमुत्तमम्। सर्वपापहरं पुण्यं प्रख्यातं भीष्मपञ्चकम्। जन्मप्रभृति यन्मासं त्यक्त्वा पुण्यमवाप्नुयात्। तत्फलं समवाप्नोति संत्यज्य भीष्मपञ्चके। मद्यपो यः पिबेन्मद्यं जन्मतोमरणान्तिकम्। तद्भीष्मपञ्चके त्यक्त्वा सम्प्राप्नोत्यधिकं फलम्"।

भूयाजनव्रतं पद्मपु० "संवत्सरन्तु यो भुङ्क्ते नित्यमेव प्रतन्द्रितः। निवेद्य पितृदेवेभ्यः पृथिव्यामेकराड्भवेत्" यो भुङ्क्ते पृथिव्यामित्यन्वयः।

भूमिव्रतं कालोत्तरे "शुक्लपक्षे चतुर्दश्यां यदा तिष्ठार्कसङ्क्रमः। पूजयेत् पूर्वविधिना उपवासेन भूमिनम्"। पूर्वविधिना विष्णुव्रतोक्तेनेत्यर्थः। "कुङ्कुमेनाङ्गरागन्तु गन्धपुष्पैः प्रपूजयेत्। पायसं हृतसंयुक्तं कुर्यात् प्रत्यपमाचतः। भूमिदानं प्रकर्त्तव्यं शिवभक्ताय यत्नतः। अनेन व्रतमुख्येन पृथ्वीपालत्वमाप्नुयात्। एतद्भूमिव्रतं नाम पृथ्वीपालस्तु कारयेत्"।

भोगसंक्रान्तिव्रतं स्कन्दपु० "वक्ष्येऽहं भोगसंक्रान्तिं सर्वलोकविवर्द्धनीम्। संक्रान्तिवासरं प्राप्य योषितस्तु समाचरेत्। कुङ्कुमं कज्जलञ्चैव सिन्दूरं कुसुमानि च। सुगन्धीनि च सर्वाणि ताम्बूलं शशिसंयुतम्"। शशिसंयुतं कर्पूरसंयुतम् "नवाङ्कुरान् फलसंयुक्तान् प्रदद्याच्च विचक्षणः। अन्यान्यपि हि वस्तूनि भोगसाधनकानि च। दद्यात् प्रहृष्टमनसा मिथुनेभ्यः प्रयत्नतः। भोजयित्वा यथा शक्त्या वस्त्रयुग्मं प्रदापयेत्। एवं संवत्सरान्ते हविं सम्पाद्य पूर्ववत्। स्वर्णघटङ्गौं रौप्यखरं सर्वोपस्करसंयुताम्। धेनुं च दक्षिणां दद्यात् सप्तलोकहितार्थये। एवं यः कुरुते भक्त्या भोगसंक्रान्तिमादरात्। स्यात् सुखी सर्वमर्त्येषु भोगी जन्मनि जन्मनि"

भोगावाप्तिव्रतं विष्णुधर्मोत्तरे "त्र्यहेऽन्तु समतीतायां प्रतिपत्प्रभृतिक्रमात्। पूर्ववत् पूजयेद्देवं विश्वरूपधरं हरिम्"। अत्रापि पूर्ववदिति रूपावाप्तिव्रतवदित्यर्थः "कृत्वा व्रतान्ते च तथा विप्राय दत्त्वा सयुक्तं शयनं द्विजाय। स्वर्लोकमासाद्य चिरं नरेन्द्र! मानुष्यमासाद्य च भोगवान् स्यात्"।

भौमवारव्रतं स्कन्दपु० "भौमोऽयमेश्वरः पुत्रः पृथिव्यां जनितो महान्। रूपेणैव सदा रम्यो वरदानाद्दिवौकसाम्। अस्यैव दिवसे प्राप्ते ताम्रपात्रं सुशोभनम्। परिपूर्णं गुडेनैव वर्षमेकं प्रदापयेत्"।

भौमव्रतं भविष्योत्तरे "स्नात्वामङ्गारकं दृष्ट्वा जपयेन्नक्तभोजनः। सप्तमे त्वथ संप्राप्ते स्थापितं ताम्रभाजने। हैमं रक्ताम्बरच्छन्नं कुङ्कुमेनानुलेपनम्। नैवेद्यं शुभ्रकं भारं पूज्य पुष्पाक्षतादिभिः। मन्त्रेणानेन तं दद्यात् ब्राह्मणाय कुटुम्बिने"। पद्मपु० "यद्वाणामधिपं भौमं पूजयेद्भौमवासरे। मङ्गलो भूमिपुत्रश्च ऋणहर्त्ता धनप्रदः। स्थिरासनो महाकायः सर्वकामार्थसाधकः। लोहितो लोहिताङ्गश्च सामगानां कृपाकरः। धरात्मजः कुजो भौमो भूतिदो भूमिनन्दनः। अङ्गारको यमश्चैव सर्वरोगापहारकः। सृष्टिकर्त्ता प्रहर्त्ता च सर्वकामफलप्रदः। एतानि कुजनामानि प्रातरुत्थाय यः पठेत्। ऋणं न जायते तस्य धनं प्राप्नोत्यसंशयम्। त्रिकोणञ्च सदा कार्यं मध्ये छिद्रं प्रकल्पयेत्। कुङ्कुमेन सदा लेख्यं रक्तचन्दनकेन च। कोणे कोणे प्रकल्प्यानि त्रीणि नामानि भूमिप!। चारं चक्रं भूमिजञ्च रक्तगन्धैश्च पूजयेत्"।

मङ्गलाव्रतं देवीपु० "आश्विने चाथ मासे वा चैत्रे वा आषाढेऽपि च। कृष्णादारभ्य कर्त्तव्यं व्रतं शुक्लावधि चरेत्"। शुक्लावधिं शुक्लपक्षावधिम्। एतन्मोक्तमासेष्वेव वक्ष्यमाणप्रकारेण कृष्णाष्टम्यामारभ्य शुक्लाष्टमीं यावत् कर्त्तव्यम् "अष्टमीमाश्विनीं कृष्णामेकभक्तेन कारयेत्। मङ्गलारूपिणीं देवीमथ वा रुद्रघातिनीम्। पूजयेन्नवभेदेन गन्धमाल्यनिवेदनैः। नवभेदेन नवकृत्वो गन्धपुष्पेण। "कन्यका भाजयेद् वत्स! देवीभक्तांश्च मानवान्। अथ वा नवरात्रञ्च सप्तपञ्चतिकं हि वा। एकभक्तेन नक्तेनायाचितोपोषितैः क्रमात्"। नवरात्रमेकभक्तेन सप्त नक्तेन पञ्चायाचितेन तिस्र उपवासेनेति क्रमः। अष्टमीमन्ते कृत्वा नवादिगणन पूर्त-